

Jordi Galí[+ SEGUEIX-ME](#)02/03/2024 [Leer en castellano](#)

En Maurici i l'Hilari: una història d'impostos a Catalunya

6 min

21

Imatge d'arxiu de l'Agència Tributària de Catalunya. MANOLO GARCÍA

En Maurici P. és psiquiatre. Com el seu germà bessó, l'Hilari. Després de doctorar-se per una prestigiosa universitat dels Estats Units i de

treballar durant una dècada en alguns dels millors centres d'aquell país, les vides dels dos germans van prendre camins divergents. En Maurici va decidir tornar a Catalunya, temptat per l'oferta d'un hospital que donaria suport a la seva recerca, i sabent que podria complementar-ho amb una consulta privada. Va establir-se a Barcelona, on es va casar i va tenir tres fills. L'Hilari va quedar-se, i actualment viu i treballa a Nova York, d'on és la seva dona.

Inscriu-te a la newsletter Economia

Informació que afecta la teva butxaca

INSCRIU-T'HI

Tant en Maurici com l'Hilari són una referència internacional en l'àmbit de la psiquiatria. A les societats del coneixement del segle XXI, professionals com ells estan molt valorats. Això no necessàriament comporta grans fortunes com les d'alguns grans empresaris, esportistes o artistes famosos, però sí ingressos i patrimonis alts, per sobre de la mitjana. A tot el món, els governs fan bandera de la seva capacitat per atraure o retenir investigadors i professionals amb un perfil com el seu. I és que en l'economia actual, el capital humà és tant o més important que el capital físic. Sense un nivell alt de capital humà difícilment una societat podrà sostenir un estat del benestar potent i generós.

Avui en Maurici ha rebut una invitació d'una fundació anglesa per impartir un minicurs adreçat a investigadors i professionals del seu camp. Les condicions semblen força bones: cobraria, al canvi actual, uns 30.000 euros per un curs de dotze hores, distribuïdes al llarg de tres dies, i amb les despeses de viatge i allotjament a càrrec dels organitzadors. En Maurici creu que no pot declinar aquesta invitació,

per l'oportunitat que suposa de promoure els seus últims treballs i per la generositat de la compensació. Com podria rebutjar-la quan molts joves –com el seu fill gran, que s'ha graduat fa poc a la universitat– cobren una quantitat semblant... en un any!

“

En l'economia actual, el capital humà és tant o més important que el capital físic ”

Però les coses no són tan senzilles. No és cert que, en cas d'acceptar la invitació, en Maurici pugui disposar lliurement de 30.000 euros més. Perquè, òbviament, haurà de pagar impostos. Però quants? Saber-ho requereix estimar els impostos addicionals que haurà de pagar si decideix fer el curs i que no pagaria en cas contrari. Es tracta d'una estimació (i no d'un càlcul), ja que els impostos que acabi pagant depenen de com utilitzi aquests diners i de les tarifes de cada impost que estiguin vigents en el futur. Per tant, ha de fer alguns supòsits.

En Maurici sap que és improbable que acabi gastant aquests diners, ja que té un estil de vida molt auster, per tant, preferirà estalviar-los, com fa sempre, amb una part dels seus ingressos actuals, per a imprevistos futurs o perquè en gaudeixin els seus fills quan ell no hi sigui. També farà el supòsit que els impostos a Catalunya es mantindran com en l'actualitat, i que el rendiment (després d'impostos) sobre els seus estalvis serà semblant al que ha obtingut els últims anys, aproximadament un 2%, el just per compensar la inflació i mantenir el valor real del seu patrimoni si no hi ha entrades o sortides.

IRPF i impost de patrimoni

En primer lloc en Maurici haurà de pagar IRPF. Com a resident fiscal a Catalunya, i segons els ingressos que preveu aquest any, el tipus

impositiu marginal rellevant, és a dir, el percentatge que pagarà en IRPF per cada euro addicionalque guanyi, és del 48% (la suma del 22,5% estatal i el 25,5% autonòmic). Per tant, dels 30.000 euros que cobri, 14.400 aniran directament a pagar l'IRPF quan faci la declaració l'any següent. N'hi quedaran, per tant, 15.600, poc més de la meitat.

Però en Maurici és prou espavilat per adonar-se que el càlcul no s'ha d'acabar aquí. Donat que no espera consumir aquests ingressos (per cert, si ho fes el 21% el destinaria a pagar IVA), els estalvis addicionals passaran a augmentar el seu patrimoni i a Catalunya hi ha un impost que grava el patrimoni. Aquest impost ha desaparegut de tots els països de la Unió Europea, tot i que alguns graven elements concrets del patrimoni (per exemple, immobles o comptes a l'estranger), però no el patrimoni *general*. En Maurici està lluny de sortir a les llistes de *Forbes*, però els seus ingressos relativament alts, l'herència que va rebre dels seus pares, i el seu estil de vida frugal fan que el seu patrimoni (després dels mínims exempts) hagi assolit un valor que s'acosta als 3 milions d'euros. Això implica que la tarifa rellevant per cada euro addicional que acumuli és de l'1,79%. A en Maurici aquest impost li sembla injust, ja que s'aplica sobre estalvis provinents d'ingressos que en el seu dia ja van ser gravats, i s'ha de pagar amb independència del rendiment que tingui aquest patrimoni, fins i tot si aquest rendiment és negatiu. Però un 1,79% sembla un percentatge petit i, per tant, assumible. Però aquest raonament és enganyós, ja que aquest “petit” percentatge l'haurà de pagar... cada any! Ara té 50 anys, i les estadístiques li donen una esperança de vida de 82. Un tipus marginal de l'1,79% vol dir que, cada any, per cada 100 euros estalviats n'hi quedaran 98,21 després de l'impost. Per saber el que li quedarà dels estalvis addicionals provinents del curs al final de la seva vida hem de multiplicar 15.600 per 0,9821 x 0,9821 x ... i així 32 vegades (és a dir, per 0,9821 elevat a 32, que és igual a 0,5610). Per tant, el patrimoni addicional al final de la seva vida serà de $15.600 \times 0,5610 = 8.751$ euros, és a dir, haurà pagat en impost de patrimoni la

quantitat *addicional* de 6.849 euros (15.600 – 8.751). El total d'impostos addicionals, entre IRPF i patrimoni, que en Maurici pagarà si decideix fer el curs serà de 21.249 euros (=14.400 + 6.849), i els 30.000 euros inicials s'hauran convertit en 8.751... sense haver-ne dedicat ni un de sol al consum!

“

Els 30.000 euros inicials s'hauran convertit en 8.751... sense haver-ne dedicat un de sol al consum! ”

A més, quan els seus tres fills heretin el seu patrimoni haurien de pagar un 32% sobre aquesta quantitat addicional en concepte d'impost de successions, és a dir, 2.800 euros més del que haurien pagat (i amb el 32% de tarifa cortesia de la reforma d'aquest impost aprovada pel Parlament català l'abril del 2020, en plena pandèmia, amb els vots de Junts i ERC). Per tant, dels 30.000 euros inicials, els seus fills en veurien només 5.951, a repartir entre els tres. Un impost *efectiu* del 80 per cent.

Tot i que no li agrada fer comparacions amb Madrid, aquest cop no se n'està. En aquella comunitat el tipus marginal de l'IRPF rellevant per al Maurici hauria estat del 43%. D'altra banda, l'impost sobre el patrimoni afecta només nivells per sobre dels 3 milions i l'impost de successions és testimonial, ja que està bonificat en un 99%. En aquesta situació, dels 30.000 euros cobrats pel curs, només (!) hauria pagat 12.900 euros en impostos addicionals, en comptes de 24.049 (incloent-hi l'impost de successions pagat pels fills). Gairebé el doble, només per ser resident fiscal a Catalunya i no a Madrid. Però Madrid no és una excepció. Els impostos addicionals que pagaria a la majoria de països de la UE (ja no diguem res dels anglosaxons) serien molt inferiors als que hauria de pagar a Catalunya, ja sigui perquè els tipus

marginals en els trams alts de l'IRPF són més baixos o perquè no tenen impostos que gravin patrimoni o successions.

El greuge amb els "rics de debò"

En Maurici està emprenyat. A la seva edat no es planteja tornar a marxar a fora, i menys per raons exclusivament econòmiques. El seu assessor fiscal li diu que si decideix jubilar-se (cosa que ell no té a l'horitzó, ja que li agrada la seva feina i voldria treballar mentre la salut li permeti) els impostos que hauria de pagar es reduirien, ja que la suma d'IRPF i patrimoni no pot superar el 60% dels ingressos. Però això no li suposa cap consol: si es jubilés hauria de pagar en impostos un 60% d'una pensió que, ja d'entrada, seria minsa, molt per sota dels seus ingressos actuals.

El que més molesta a en Maurici, però, és un altre comentari que sempre sent del seu assessor: si tingués un patrimoni significativament més alt li sortiria a compte muntar una estructura empresarial on "col·locar" bona part d'aquests estalvis, que quedarien exempts de l'impost. Tal com sona. Això és el que fan molts dels seus clients que són "rics de debò", li diu l'assessor.

“

Un impost dissenyat perquè el pagui la classe mitjana i que desincentiva l'esforç i l'estalvi no pot ser bo per al país ”

En Maurici creu que un impost dissenyat perquè el pagui la classe mitjana i que desincentiva l'esforç i l'estalvi de professionals com ell, a més d'injust, no pot ser bo per al país. No l'estranya llegir o sentir que molts centres de decisió empresarial, despatxos d'advocats, empreses financeres, etc. van reduint el seu pes a Catalunya o senzillament no

s'hi instal·len, ja que amb una fiscalitat com l'actual no pot ser fàcil competir per atraure alts directius i professionals molt qualificats. La senyora Díaz Ayuso no li cau bé per moltes raons, però creu que potser no està del tot equivocada quan es refereix a Catalunya com un “infern fiscal.”

En Maurici està ple de dubtes. Però el que sí que té clar és el que farà a curt termini: escriurà als organitzadors del curs per declinar la seva amable invitació i els suggerirà el nom del seu germà, l'Hilari, que és molt probable que accepti encantat.